

Klára Stejskalová: Psychologické aspekty života žen v období klimakteria

Bakalářská práce

Oponentský posudek

Bakalářská práce zpracovává tematiku vnímání a prožívání klimakterického období. Využívá kvalitativní design studie, který zpracovává s využitím interpretativní fenomenologické analýzy data ze čtyř polostrukturovaných rozhovorů. Práce zpracovává málo diskutovanou a stále ještě poměrně tabuizovanou problematiku, ke které autorka přistoupila citlivě a vhodně představuje získaná data. Věřím, že otevírání těchto témat ve výzkumu (a jejich popularizace) přinese i možnost jejich snadnějšího diskutování v běžném životě.

Teoretická část představuje podstatná a související témata. Autorka uvádí do problematiky výběrem vhodných témat a představením výzkumných zjištění v této oblasti. Využívá zdroje od domácích i zahraničních autorů, které správně cituje. Drobné chyby (spíše překlepy) jsou k nalezení v seznamu použitých zdrojů.

Je patrné, že autorka má ve zpracovávaném tématu přehled, text práce je srozumitelný, přehledný a ukazuje na dobrý vhled (témata na sebe logicky navazují a souvisí přímo s výzkumným tématem). Drobnou poznámku bych měla pouze ke kapitole 3.2 Symptomy a jejich měření, kde popisuje možnosti měření pomocí dotazníků. Není však jasné, k čemu dané informace slouží, jestli následující kapitoly představují výsledky z daných dotazníků, nebo jestli to jsou pouze informace o možnostech měření, se kterými se dál v práci nepracuje.

Empirická část popisuje výzkumný design a analýzu dat. Všechny zásadní informace jsou zde k dispozici, ale jsou zde drobné nesrovnalosti či absence určitých informací. Kapitulu Cíle a výzkumné otázky, bych např. nazvala pouze „Cíle výzkumu“, když kapitola sama o sobě neobsahuje výzkumné otázky. Ty jsou uvedeny až v následující kapitole Výzkumné otázky.

První hlavní výzkumná otázka je uvedena ještě s další výzkumnou otázkou v závorce. Působí to tak, že se autorka nemohla rozhodnout pro vhodnější formulaci, tak uvedla obě, což není vhodné. V popisu výzkumného souboru by bylo na místě uvést i další informace např. aspoň formou shrnující tabulky (dosažené vzdělání, profese, socioekonomický status, velikost města, kde žijí apod.). Až v diskuzi je uvedeno, že jsou ženy ze stejného sociálního a ekonomického prostředí a podobného vzdělání.

Ocenila bych uvedení kapitoly věnující se etice práce, kde by se dalo diskutovat také o vhodnosti výběru respondentek. V přímých citacích je patrné tykání. Jednalo se tedy o osoby blízké respondentce, nebo se tykání domluvilo bezprostředně před rozhovorem pro zlepšení atmosféry? Bylo by vhodné uvést.

Analýza jednotlivých rozhovorů je představena s využitím velkého množství citací. Komentující text autorky někdy ani nepopisuje uvedené části citací, které jsou zde využívány jako přesný zdroj informací, nikoliv pouze jako doplnění či rozšíření popisovaných oblastí. Hlavní témata rozhovorů lze tedy najít jak v hlavním textu, tak přímo v citacích. To je pro čtenáře poměrně náročné a text je kvůli tomu méně přehledný.

Limity práce jsou zmiňovány v diskuzi. Jedním je malý počet respondentek (viz otázka k diskuzi), druhým je věk výzkumnice. Rozhovory na mě (subjektivně) nepůsobily tak, že by

rozdíl ve věku způsoboval nějaké komunikační obtíže či menší otevřenost respondentek, výpovědi mi připadaly autentické a bez snahy o autokorekci. Zajímá mě, zda autorka vnímá tuto situaci jinak, nebo jestli je tato informace uvedena pouze jako možný (a ne reálný) limit práce.

Celkově práci hodnotím jako velmi zdařilou. Výzkumné otázky jsou zodpovězeny a celkově práce představuje zajímavá data. Je patrný vhled autorky do prezentované problematiky. Drobné nedostatky práce by bylo možné snadno odstranit (doplněním některých chybějících údajů, opravením několika gramatických chyb a překlepů). Osobně bych ocenila ještě větší akcent nejen na popis vnímání a prožívání obtíží, ale na samotnou dynamiku změny (jak se s tím ženy aktivně/pasivně vyrovnávají).

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k diskuzi:

- Uveďte výhody a nevýhody získání respondentek popsáním způsobem („Výzkumný vzorek byl hledán a oslovován jednak mezi známými jednoho z rodinných příslušníků a skrze mé vlastní vrstevníky, kteří mají matky nacházející se v tomto věku“, s. 32). Mohl mít zvolený způsob výběru respondentek vliv na kvalitu získaných dat?
- Limitem práce je podle Vás malý počet respondentek. Z jakého důvodu se jedná o limit práce? Bylo by tedy vhodnější zvolit jiný výzkumný design?

V Praze dne 27. 12. 2023

PhDr. Anna Frombergerová, Ph.D.